

ประโยค ป.ธ. ๓
 แปล มคธเป็นไทย
 สอบ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สุควา เสฎฐิ จินฺเตสิ อหิ อสุเกน นาม อจฺจราย คณฺหิตฺวา
 ตณฺฑุลาทีนึ ทินฺนानीติ มม นามे คหิตมตฺเต อิมํ มาเรสุสามิตี อากโต
 อยมฺปน สพุพสงฺคาหิกํ กตฺวา เยหิปี นาฬิกาทึหิ มินิตฺวา ทินฺนํ
 เยหิปี อจฺจราย คเหตุวา ทินฺนํ สพุเพสํ มหปฺผลํ โหตุติ วตติ สจําหํ
 เอวรूपึ น ขมาเปสุสามิ เทวทณฺโฆ เม มตฺถเก ปตฺติสฺสตีติ ฯ โส ตสฺส
 ปาทมฺุเล นิปฺชชิตฺวา ขมาหิ เม สามิตี อาก กิมิทนฺติ จ เตน ปุญฺโจ
 สพุพนฺตํ ปวตฺตี อารโจะสิ ฯ ตํ กิริยํ ทิสฺวา สตฺถา กิมิทนฺติ
 ทานเวยฺยาวฎฺฐิกํ ปุจฺฉิ ฯ โส อตฺตทิวสโต ปุญฺจาย สพุหิ ตํ ปวตฺตี
 อารโจะสิ ฯ อถนํ สตฺถา เอวํ กิร เสฎฐิตฺติ ปุจฺฉิตฺวา อาม ฆนฺเตติ วตฺเต
 อุปาสก ปุณฺณํ นาม อปฺปกนฺติ น อวมณฺณิตพฺพํ มาทิสพุทฺธปฺมุขสฺส
 ภิกฺขุสงฺฆสฺส ทานํ ทตฺวา อปฺปกนฺติ น อวมณฺณิตพฺพํ ปณฺทิตปฺริสา หิ ปุณฺณํ
 กโรนฺดา วิวญฺมุขภาชนํ วิย อุทเกน อนุกกเมน ปุณฺเณน ปุรฺนติเยวาติ
 วตฺวา อนุสนฺธิ ฆญฺเฐตฺวา ฐมฺมํ เทเสนฺโต อิมํ กาดมาห

มววมณฺเณต ปุณฺณสฺส	น มตฺตํ อากมิสฺสตี
อุทพินฺทุนิปาเตน	อุทกฺุมโกปี ปฺริติ
ปฺริติ ธีโร ปุณฺณสฺส	โถกํ โถกํปี อากินฺนฺติ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อนาคตปิณฑโก หิ วิหารเมว อุทิสฺส จตฺตปณฺณาสโกฏฺฐิณํ
 พุทฺธสาสเน วิกีริตฺวา สตุถฺริ เขตฺตวเน วิหรนฺเต เทวสิกํ ตีณิ มหาอุปฺภูจฺยานานิ
 กจฺจติ กจฺจนฺโต จ ก็ นุ โข อาทาย อาคโตติ สามณฺเระ วา ทหรา วา
 หตฺถํปี เม โอโลเกยฺยุนฺติ ตฺวจฺจหตฺโต นาม น กตฺปุพฺโพ ปาโต กจฺจนฺโต
 ยาคุ คาทาเปตฺวา ว กจฺจติ กตฺปาตราโส สปริณวณิตาทีนํ เกสชฺชานิ
 คาทาเปตฺวา กจฺจติ สายณฺหสมเย มาลาคนฺธวิเลปนวตฺถาทีนํ คาทาเปตฺวา
 วิหารํ กจฺจติ เอวํ นิจฺจกาลเมว ทิวเส ทิวเส ทานํ ทตฺวา สีลํ รกฺษติ ฯ
 อปรภาเค โส ธนฺกขยํ กจฺจติ ฯ ไวหารุปชีวินปีสฺส หตฺถโต อฏฺฐารสโกฏฺฐิณํ
 อิมํ กณฺหีสุ ฯ กุลสฺนตฺกปิสฺส อฏฺฐารส หิรณฺณโกฏฺฐิโย นทีตีเร นิตฺติควา
 ขปีตา อุทเคน กุเล ภินฺเน มหาสมุทฺทํ ปวิสีสุ ฯ เอวมสฺส อนุปฺพุเพน
 ธนํ ปริกฺขยํ อคฺมาสิ ฯ โส เอวํภูโตปี สงฺฆสฺส ทานํ เทติเยว ปณิธํ ปน
 กตฺวา ทาคุ น สกโกติ ฯ โส เอกทิวสํ สตุถฺรารา ทียติ ปน เต คหปฺติ
 กุเล ทานนฺติ วุตฺเต ทียติ เม ภนฺเต กุเล ทานํ ตณฺจ โข กณฺชาทํ
 พิลงฺกทฺตฺยนฺติ อาห ฯ อถ นํ สตุถฺรา คหปฺติ ลูขํ ทานํ เทมิตฺติ มา จินฺตฺยิ
 จิตฺตสฺมี หิ ปณิเต พุทฺธาทีนํ ทินฺนทานํ ลูขํ นาม นตฺถิ อปิจ ตฺวํ คหปฺติ
 อฏฺฐนฺนํ อริยปฺุคฺคานํ ทานํ เทสิ อหฺมฺปน เวลามกาลเ สกฺลชฺมพุทฺธิปี
 อุณฺนงฺคํ กตฺวา มหาทานํ ปวตฺตยมาโน ติสฺรณคตฺมปี กณฺจิจิ นาลตฺถํ
 ทกฺขิณฺเอยฺยา นาม เอวํ ทุลลภา ตสฺมา ลูขํ เม ทานนฺติ มา จินฺตฺยิตี วตฺวา
 เวลามสฺตฺตมสฺส กเถสิ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. เศรษฐี ฟังแล้ว ซึ่งคำนั้น คิดแล้วว่า อ. เรามาแล้ว ด้วยอันคิดว่า ครั้นเมื่อชื่อ ของเรา เป็นชื่อสักว่าอันบุรุษนี้ถือเอาแล้ว ด้วยอันกล่าวว่
 อ. วัตถุ ท. มีข้าวสารเป็นต้น อันเศรษฐีชื่อโน้น ถือเอาแล้ว ด้วยนิ้วมือ ให้แล้ว
 ดังนี้ มืออยู่ อ. เรา ยังบุรุษนี้ จักให้ตาย ดังนี้ แต่ว่า อ. บุรุษนี้ กระทำแล้ว ซึ่งวัตถุ
 ให้เป็นวัตถุมีการถือเอาพร้อมกับด้วยวัตถุทั้งปวง ย่อมกล่าวว่า อ. วัตถุ อันชน ท.
 แม้เหล่าใด ดวงแล้ว ด้วยวัตถุ ท. มีทะนานเป็นต้น ให้แล้ว อ. วัตถุ อันชน ท.
 แม้เหล่าใด ถือเอาแล้ว ด้วยนิ้วมือ ให้แล้ว อ. ผลอันใหญ่ จึงมี แก่ชน ท. เหล่านั้น
 ทั้งปวง ดังนี้ ถ้าว่ อ. เรา จักไม่ยังบุรุษผู้มีมืออย่างนี้เป็นรูป ให้อคโทษไชร้
 อ. เทวทัณฑ์ จักตก บนกระหม่อม ของเรา ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐี นั้น หมอบแล้ว
 ที่ใกล้แห่งเท้า ของบุรุษนั้น กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ นาย อ. ท่าน ของจงอคโทษ
 ค่อข้าพเจ้า ดังนี้ด้วย ผู้อันบุรุษนั้น ถามแล้วว่า อ. เรื่องนี้ อะไร ดังนี้ บอกแล้ว
 ซึ่งเรื่องอันเป็นไปทั่ว นั้นทั้งปวง ด้วย ฯ อ. พระศาสดา ทรงเห็นแล้ว ซึ่งกิริยานั้น
 ตรัสถามแล้ว ซึ่งบุรุษผู้ประกอบแล้วด้วยความชวนชวนในทานว่า อ. เรื่องนี้ อะไร
 ดังนี้ ฯ อ. บุรุษ นั้น กราบทูลแล้ว ซึ่งเรื่องอันเป็นไปทั่ว นั้น ทั้งปวง
 จำเคิมแต่วันอันล่วงไปแล้ว ฯ ครั้งนั้น อ. พระศาสดา ตรัสถามแล้ว ซึ่งเศรษฐีนั้น
 ว่า คุณก่อนเศรษฐี ได้ยินว่า อ. อย่างนั้น หรือ ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่ ข้าแต่พระองค์
 ผู้เจริญ พระเจ้าข้า อ. อย่างนั้น ดังนี้ อันเศรษฐีนั้น กราบทูลแล้ว ตรัสแล้วว่า
 คุณก่อนอุบาสก ชื่อ อ. บุญ อันใครๆ ไม่พึงดูหมิ่นว่า น้อย ดังนี้ ชื่อ อ. บุญ
 อันใครๆ ถวายแล้ว ซึ่งทาน แก่หมู่แห่งภิกษุ ผู้มีพระพุทธเจ้าผู้เช่นกับด้วยเราเป็น
 ประมุข ไม่พึงดูหมิ่นว่า น้อย ดังนี้ ด้วยว่า อ. บุรุษผู้เป็นบัณฑิต ท. กระทำอยู่
 ซึ่งบุญ ย่อมเต็ม ด้วยบุญ โดยลำดับ นั้นเทียว ราวกะ อ. ภาชนะมีปากอันเปิดแล้ว
 เต็มอยู่ ด้วยน้ำ ดังนี้ เมื่อทรงสืบต่อ ซึ่งอนุสนธิ แสดง ซึ่งธรรม ตรัสแล้ว

ซึ่งพระคานานี้ว่า

อ. บุคคล อย่าฟังคูหมิ่น ซึ่งบุญ ว่า อ. บุญ
อันมีประมาณน้อย จักไม่มาถึง ดังนี้
เมื่อ อ. หม้อแห่งน้ำ ย่อมเต็ม ด้วยการตกลง
แห่งหยาดแห่งน้ำ ฉนั้นใด อ. นักปราชญ์
สั่งสมอยู่ ซึ่งบุญ น้อยหนึ่งแม่หน้อยหนึ่ง
ย่อมเต็ม ด้วยบุญ ฉนั้นนั่น ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ความพิสดารว่า อนาคตบัณฑิตเศรษฐี หวานทรัพย์ ถึง ๕๔ โกฏิ
ในพระพุทธศาสนา เฉพาะพระวิหารเท่านั้น เมื่อพระบรมศาสดา ประทับอยู่
ในพระเชตะวันมหาวิหาร ไปยังที่บำรุงใหญ่ ๓ แห่ง ทุกวัน ก็เมื่อจะไป คิดว่า
พวกสามเณรก็ดี พวกภิกษุหนุ่มก็ดี ฟังแลดูแม่มือของเรา ด้วยคิดว่า เศรษฐีนั้น
ถืออะไรมาบ้างหนอ ดังนี้ จึงไม่เคยเชื่อว่ามือเปล่านั้นไปเลย เมื่อไปเวลาเช้า
ให้คนถือยาสูบไป บริโภคอาหารเช้าแล้ว ให้คนถือเกสรธมมีเนยใสเนยข้นเป็นคันไป
ในเวลาเย็น ให้ถือสิ่งของต่าง ๆ มีระเบียบดอกไม้ ของหอม เครื่องลูบไล้และผ้า
เป็นคัน ไปยังวิหาร ถวายทาน รักษาศีล อย่างนี้ทุกๆ วัน ตลอดกาลเป็นนิตย์
ทีเดียว ฯ ในเวลาต่อมา อนาคตบัณฑิตเศรษฐีนั้น ถึงความสิ้นทรัพย์ ฯ อีกทั้ง
พวกพ่อค้า ก็กู้หนี้ เป็นทรัพย์ถึง ๑๘ โกฏิ จากมือเศรษฐีนั้น ฯ เงินอีก ๑๘ โกฏิ
แม่ที่เป็นสมบัติแห่งตระกูลของเศรษฐีนั้น ที่ฝังไว้ใกล้ริมฝั่งแม่น้ำ เมื่อน้ำเซาะฝั่ง
ก็เข้าไปยังมหาสมุทร ฯ ทรัพย์ของเศรษฐีนั้น ได้ถึงความสิ้นไปตามลำดับ
ด้วยประการฉะนี้ ฯ เศรษฐีนั้น แม้เป็นอย่างนี้ ก็ยังถวายทานแก่พระสงฆ์เช่นเดิม
แต่ไม่อาจที่จะถวายให้ประณีตได้ ฯ วันหนึ่ง เศรษฐีนั้น เมื่อพระบรมศาสดา
ทรงรับสั่งว่า คฤหบดี ก็ทานในตระกูล ท่านยังให้อยู่หรือ กราบทูลว่า

พระเจ้าข้า ทานในตระกูล ข้าพระองค์ ยังให้อยู่ แต่ว่าทานนั้นแล ใช้จ่าย
ปลายเกรียน มีน้ำผักดองเป็นที่สอง ฯ

ที่นั่น พระบรมศาสดา ตรัสกะเศรษฐีนั้นว่า กฤหบดี ท่านอย่า
ได้คิดเลยว่าเราถวายทานที่เส้าหมอง ด้วยว่า เมื่อจิตประณีตแล้ว ทานที่บุคคล
ถวาย แแต่พระพุทธเจ้าเป็นต้น ชื่อว่าเส้าหมอง ย่อมไม่มี กฤหบดี อีกประการ
หนึ่ง ท่านถวายทาน แแต่พระอริยบุคคลแปลคอยู่ ส่วนเราในกาลเป็นเวลาพรหมณ์
ได้กระทำชาวชมพูทวีปทั้งสิ้นให้พักไถนา ให้มหาทานเป็นไปอยู่ ก็ยังไม่ได้
ใคร ๆ แม้ที่ถึงใครสรณะเลย ธรรมดาว่า ทักขิณชนบุคคลทั้งหลาย เป็นผู้
หาได้ยาก ด้วยประการฉะนี้ เพราะฉะนั้น ท่านอย่าได้คิดเลยว่า ทานของเรา
เส้าหมอง ดังนี้ จึงได้ตรัสเวฬามสูตร แก่เศรษฐีนั้น ฯ